

Protocol verantwoorde wandeltochten

Let op: dit protocol is geldig vanaf 10 juli 2021.

Dit protocol is samengesteld door Koninklijke Wandel Bond Nederland (KWBN) in samenwerking met ervaren organisatoren van wandeltochten, leden en leden met een medische achtergrond.

Het protocol is van toepassing op alle wandeltochten die onder de vlag van KWBN worden georganiseerd, inclusief lange afstandstochten, prestatietochten en Avond4daagsen.

Om wandeltochten op een verantwoorde manier te laten plaatsvinden, biedt dit protocol specifieke richtlijnen om besmetting met het coronavirus tot een minimum te beperken en eventueel bron- en contactonderzoek mogelijk te maken. Elke richtlijn is op enige wijze terug te voeren op één of meer van de volgende uitgangspunten:

1. Maak 1,5 meter afstand mogelijk.
2. Voorkom fysiek contact.
3. Tref aanvullende hygiënemaatregelen.
4. Vermijd drukte en opeenhoping van mensen.
5. Communiceer tijdig, helder en transparant.

De inhoud van dit protocol is gebaseerd op de regels van de Rijksoverheid en op de richtlijnen van het landelijke [Protocol verantwoord sporten](#) van NOC*NSF.

Op naleving van de regels wordt gecontroleerd door gemeenten. Dat doen zij op basis van de Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19 en de bijbehorende ministeriële regelingen. Binnen deze wet hebben veiligheidsregio's en burgemeesters eigen bevoegdheden. Hierdoor kunnen regels per gemeente verschillen. Ook kunnen zij afwijken van de richtlijnen van het landelijke sportprotocol of dit wandelspecifieke protocol. Bij afwijkingen gelden altijd de bepalingen van de gemeente.

Let op: dit protocol wordt regelmatig aangepast. Dat gebeurt als overheidsmaatregelen wijzigen, maar ook bij voortschrijdend inzicht vanuit de wandelpraktijk. De meest actuele versie (te herkennen aan de datum) vind je op onze website kwbn.nl, op de pagina [1,5 meter samenleving](#).

Meer informatie

Met vragen over de inhoud en uitvoering van dit protocol kun je terecht bij KWBN via info@kwbn.nl.

Protocol

Basisregels voor iedereen

- Blijf thuis/ga naar huis bij de volgende klachten en laat je [testen](#):
 - verkoudheidsklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn);
 - hoesten;
 - benauwdheid;
 - verhoging of koorts;
 - plotseling verlies van reuk of smaak.
- Houd overal 1,5 meter afstand tot anderen, ook tijdens het wandelen.
- Was vaak je handen met water en zeep, droog daarna je handen.
- Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog.
- Gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten en gooi deze daarna weg in een afvalbak.
- Schud geen handen.
- Vermijd drukte.
- Draag een mondkapje [waar dat nog verplicht is](#).

Richtlijnen voor tochtorganisatoren

Algemeen

- Stem je organisatieplan af met de betrokken gemeente(n); bespreek wat wel en niet mogelijk is en geef duidelijk aan welke maatregelen je treft om het besmettingsrisico te minimaliseren.
- Stem je plan ook af met terreineigenaren en leveranciers, waaronder de eigenaren of beheerders van je start/finish- en eventuele rustlocaties.
- Stel voor de gemeente een vaste contactpersoon aan.
- Maak iemand van je organisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van maatregelen en voor de handhaving van de regels tijdens je tocht.
- Bepaal vooraf welke besluitvormingsprocedure je volgt als tijdens je tocht onverwacht blijkt dat je de regels niet kunt handhaven.
- Zorg tijdens je tocht voor een goede spreiding en doorstroom van deelnemers.
- Zorg op elke locatie voor voldoende toezicht op het naleven van de regels; 1 persoon coördineert en is met naam en 06-nummer bekend bij de gemeente. Alle medewerkers/vrijwilligers die bij het toezicht betrokken zijn, zijn voor deelnemers duidelijk zichtbaar aanwezig (bijv. met hesje).
- Zorg op locaties voor faciliteiten om handen te wassen bij ingangen, uitgangen en toiletten; hiervoor heb je voldoende zeep/gel, papieren doekjes en (open) afvalbakken nodig.
- Zorg op locaties voor voldoende schoonmaakmiddel (allesreiniger) om toiletten, materialen, werkoppervlakken en handcontactpunten regelmatig te reinigen.
- Voorzie je medewerkers/vrijwilligers van beschermingsmiddelen, zoals mondkapjes (niet verplicht), handschoenen en kuschermen.
- Voorzie medewerkers/vrijwilligers waar mogelijk van hun eigen werkmaterialen; als dit niet mogelijk is moeten de materialen na elk gebruik worden gereinigd.
- Zorg dat je de contactgegevens van alle aanwezigen kunt overleggen voor eventueel bron- en contactonderzoek door de GGD; zorg dat je deze gegevens minimaal 2 weken bewaart.

Communicatie

- Informeer alle betrokkenen vooraf goed over de regels voor je tocht via je eigen communicatiemiddelen (website, e-mail, nieuwsbrief, sociale media, app, etc).
- Breng veiligheids- en hygiëne-instructies tijdens de tocht duidelijk zichtbaar onder de aandacht via posters en waarschuwborden; [op kwbn.nl](http://op.kwbn.nl) kun je gratis posters downloaden en vervolgens printen op A4- of A3-formaat.
- Zorg op locaties voor een duidelijk zichtbare markering van looproutes en wachtrijen m.b.v. posters, pijlen, vloermarkering, hekken en/of afzetlint.
- Instrueer medewerkers/vrijwilligers vooraf goed over de wijze waarop ze hun werkzaamheden op een verantwoorde en veilige manier kunnen uitvoeren.
- Instrueer medewerkers/vrijwilligers dat zij deelnemers bij overtreding van de regels vriendelijk moeten aanspreken op ongewenst gedrag.

Deelnemers en inschrijving

- Stel voor je tocht een maximaal aantal deelnemers vast; wat verantwoord is, stem je af met de gemeente.
- Werk met verschillende startgroepen en tijdslots om deelnemersstromen goed te reguleren.
- Vraag deelnemers om niet meer dan 5-10 minuten voor hun starttijd te arriveren.
- Inschrijving en betaling vindt vooraf en digitaal plaats; daarvoor kun je gebruik maken van [Online inschrijven & betalen voor wandeltochten van KWBN](#).
- Inschrijfbewijzen worden voorafgaand aan de tocht aan deelnemers toegestuurd.
- Wie zich niet vooraf als deelnemer heeft ingeschreven, kan niet meedoen aan de tocht.

Aankomst en parkeren

- Zorg voor voldoende parkeergelegenheid voor auto's, fietsen, bromfietsen en scooters.
- Parkeerterreinen, fietsenstallingen en looproutes van en naar de startlocatie zijn voorzien van 1,5 meter-afstandsborden en duidelijke richtingborden of pijlen.

Startlocatie

- Voor de ingang van de startlocatie wordt verplicht een gezondheidscheck uitgevoerd; deelnemers die niet mee willen werken of een gezondheidsvraag met 'JA' beantwoorden, kunnen niet aan de tocht meedoen.
- Buiten en binnen is voor iedereen voldoende ruimte om 1,5 meter afstand te houden; vaste zitplaatsen zijn verplicht voor mensen die voor de start nog iets willen drinken of eten.
- Verschillende functies (aanmelden, toiletten, EHBO, catering en zitten) zijn van elkaar gescheiden en bevinden zich buiten de looproutes.
- Looproutes en wachtrijen/wachtvakken zijn duidelijk aangegeven; eenrichtingsverkeer heeft de voorkeur.
- Binnenruimten worden voldoende geventileerd (géén recirculatie); bij onvoldoende ventilatie zijn deuren en ramen geopend.
- Bij ingang(en), uitgang(en) en toiletten is gelegenheid om handen te wassen.
- Bij aanmelding worden inschrijfbewijzen op armlengte opgehouden of op een tafel gelegd, zodat medewerkers/vrijwilligers ze veilig kunnen scannen of aflezen.
- Noodzakelijke materialen (bijv. routebeschrijving, consumptiebonnen) worden per deelnemer (één voor één) uitgegeven; géén graaibakken of afpakstapels. Meerdere materialen worden tegelijk in een enveloppe of tasje aangeboden.
- Betalingen geschieden waar mogelijk contactloos/digitaal.

Routes

- Vermijd drukke gebieden waar veel andere wandelaars, hardlopers, fietsers actief zijn.
- Kies waar mogelijk voor brede paden, zodat deelnemers elkaar en andere weggebruikers makkelijk op 1,5 meter afstand kunnen passeren en inhalen.
- Overweeg verschillende routes (en rustposten) voor de verschillende afstanden; zorg bij kruising van routes dat verschillende startgroepen niet gelijktijdig arriveren of bij overlap dat zij er niet gelijktijdig gebruik van hoeven te maken.

Rustposten (= zelf op te zetten rustposten, verzorgingsposten, wagenrusten)

- Plaats de rustpost naast de wandelroute, zodat doorlopers er ruim langs kunnen.
- Zet de rustpost ruim op: met een duidelijke ingang en uitgang; gescheiden functies (toiletten, zitten, EHBO, catering) en een duidelijke looproute, bij voorkeur eenrichtingsverkeer.
- Geef looproutes naar/van/binnen de rustpost duidelijk aan en zorg voor een goede markering van wachtrijen.
- Is de rustpost ook stempelpost, houd het 'stempelloket' dan buiten de looproutes naar en vanuit de rustpost, maar wel duidelijk zichtbaar voor zowel doorlopers als rusters.
- Kondig rustposten ruim van tevoren aan; roep op om ook hier 1,5 meter afstand te bewaren.
- Plaats bij ingang, uitgang en toiletten faciliteiten om handen te wassen.
- Plaats in het zitgedeelte (klap)stoelen op 1,5 meter van elkaar; gebruik geen banken, want daarop gaan mensen toch gauw te dicht bij elkaar zitten.
- Zorg voor een regelmatige reiniging van toiletten/dixies, stoelen, werkoppervlakken, materialen en apparaten die door veel mensen worden aangeraakt.
- Geef waar nodig instructies via posters en borden.
- In geval van catering is zelfbediening toegestaan, mits mensen daarna een vaste zitplaats kiezen of daarheen terugkeren.
- Betaling geschiedt bij voorkeur contactloos/digitaal.
- Communiceer bij de ingang het maximale aantal deelnemers dat tegelijk op de rustpost aanwezig kan zijn; is dit maximum bereikt, dan moeten deelnemers even wachten of kunnen zij ervoor kiezen om door te lopen.

Finishen en vertrekken

- Zorg voor een snelle en veilige afmeldprocedure, waarbij medewerkers/vrijwilligers het inschrijfbewijs op afstand kunnen afscannen of aflezen.
- Deelnemers krijgen hun beloning voorgelegd (meerdere beloningen samen in één enveloppe) of na afloop thuisgestuurd; niet uit graaibakken of van stapels laten pakken!
- Richt voor het afstempelen van wandelkilometerboekjes een aparte plek in; deelnemers leggen hun boekje op de juiste pagina geopend voor de medewerker/vrijwilliger neer. Eventuele stickers/plaatjes moeten zij zelf inplakken.
- Geef looproutes richting uitgang en parkeerplaatsen duidelijk aan.

Richtlijnen voor medewerkers/vrijwilligers

- Houd je aan de basisregels voor iedereen (zie pagina 2); wees jezelf ervan bewust dat je voor deelnemers een voorbeeldfunctie vervult.
- Maak gebruik van de beschermingsmiddelen die de organisatie je biedt.
- Deel geen werkmaterialen met anderen; is dit onvermijdelijk, maak dan gebruik van handschoenen en reinig na gebruik.
- Help deelnemers om de regels zo goed mogelijk na te leven en spreek ze vriendelijk aan wanneer dit niet gebeurt.

Richtlijnen voor deelnemers

- Houd je aan de basisregels voor iedereen (zie pagina 2); neem verantwoordelijkheid voor je eigen gezondheid en die van alle medewerkers, vrijwilligers en overige deelnemers.
- Schrijf je tijdig en vooraf in voor de tocht; zorg dat je je inschrijfbewijs en eventuele toebehoren bij je hebt als je van huis vertrekt.
- Houd er rekening mee dat je op start-/finish/rustlocatie mogelijk alleen digitaal kunt betalen.
- Kom niet eerder dan 5-10 minuten voor je starttijd naar de startlocatie.
- Houd 1,5 meter afstand op alle parkeerplaatsen, start-, rust- en finishlocaties, bij afzonderlijke sanitaire voorzieningen en tijdens het wandelen.
- Werk mee aan een gezondheidscheck; als je medewerking weigert of als je één van de vragen positief beantwoordt, kun je niet aan de tocht meedoen.
- Volg altijd de aanwijzingen van de organisatie op; van medewerkers en vrijwilligers, maar ook zoals aangegeven via posters, borden, pijlen en overige markering.
- Was regelmatig je handen, in elk geval na toiletgebruik en voor je een locatie betreedt.
- Deel geen drinkflessen, bidons, waterzakken of eetgerei met anderen.
- Deel geen materialen met anderen; valt dit niet te vermijden, was dan je handen na gebruik.
- Neem geen fans of toeschouwers mee naar tochtlocaties.

Wanneer medewerkers of vrijwilligers vaak moeten ingrijpen en daardoor de veiligheid niet kunnen garanderen, kan de organisatie besluiten om deelnemers weg te sturen of in het ergste geval de hele tocht af te gelasten.

Bijlage: Aanvullende toelichting, adviezen en tips

Bereid je goed voor	
<p>Stel jezelf goed op de hoogte van <u>actuele protocollen en regels</u> die voor jouw tocht van toepassing kunnen zijn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - KWBN-protocol 'Verantwoorde wandeltochten'. - Bepalingen betrokken gemeente(n). - Specifieke regels betrokken terreinbeheerders. - Specifieke regels betrokken locaties. - Specifieke regels betrokken leveranciers.
<p>Leg in een apart document vast welke <u>maatregelen</u> je treft om aan de regels te voldoen en toe te zien op de naleving daarvan.</p> <p>Houd rekening met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voldoende medewerkers/vrijwilligers; - noodzakelijke ruimte, middelen, materialen; - wat je financiële mogelijkheden zijn. 	<p>Voeg dit document toe bij je verzoek om toestemming van de gemeente.</p> <p>Vermeld in je aanvraag duidelijk dat je wandeltocht een buitensportactiviteit is en waarom het geen evenement is. (Voor meer informatie zie hier.)</p> <p>Neem de uitvoering van maatregelen op in je tocht draaiboek.</p>
<p>Leg <u>regels en faciliteiten</u> voor deelnemers vast in een eigen tochtprotocol.</p>	<p>Vermeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De basisregels voor iedereen (zie pag. 2) - Specifieke tocht- en organisatieregels. - Wel of juist niet beschikbare faciliteiten. <p>Voeg het tochtprotocol toe bij je verzoek om toestemming van de gemeente en gebruik het bij je communicatie met alle betrokkenen. Bij de voorinschrijving kun je deelnemers specifiek akkoord laten gaan met het tochtprotocol.</p>
<p>Inventariseer of <u>start-, rust- en finishlocaties</u> geschikt zijn om de actuele regels en richtlijnen goed na te leven.</p> <p>Ga hierbij na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - of je de locatie volledig voor je tocht ter beschikking hebt, zodat je geen rekening hoeft te houden met andere gebruikers; - hoeveel mensen er tegelijkertijd aanwezig mogen zijn (buiten en binnen) met inachtneming van de 1,5 meter afstand. 	<ul style="list-style-type: none"> - Maak voor aan- en afmelden waar mogelijk gebruik van de buitenruimte; daarmee bevordert je doorstroom en beperk je het besmettingsrisico. Wie verder geen voorzieningen wil gebruiken, kan in beide gevallen direct vertrekken. - Wil je op een locatie veel mensen tegelijk ontvangen en/of daar optredens en nevenactiviteiten organiseren? Op afgesloten evenementlocaties is 1,5 meter afstand niet verplicht als je werkt met coronatoegangsbewijzen (Testen voor Toegang). <p>Voor alle horeca is deze optie t/m 13 augustus 2021 <i>on hold</i> gezet en geldt bovendien een verbod op entertainment.</p>

<p>Inventariseer of je vaste <u>vrijwilligers</u> bereid zijn om mee te werken, zodat je tijdig weet over hoeveel organisatiecapaciteit je beschikt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Neem persoonlijk contact op of stuur iedereen een mail. Geef aan welke maatregelen je treft om vrijwilligers te beschermen en stuur ze het tochtprotocol toe. - Laat iedereen zelf bepalen of hij/zij het gezondheidsrisico aandurft; oefen geen morele druk uit.
<p>Deelnemers, startgroepen, starttijden</p>	
<p>Voor een wandeltocht geldt geen maximaal aantal deelnemers; wat verantwoord is, bepaal je in overleg met je gemeente.</p> <p>Verruim gebruikelijke start- en finishtijden om het aantal startgroepen te vergroten, maar voorkom dat er nog gestart wordt als er ook al wordt gefinisht, tenzij je starters en finishers goed uit elkaar kunt houden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Voor je maximale aantal is het vooral van belang hoeveel deelnemers er <u>tegelijkertijd</u> op de startlocatie aanwezig mogen zijn en <u>hoe snel</u> je die deelnemers daar zelf kunt 'verwerken'. Het eerste bepaalt de maximale omvang per startgroep (bijv. 80 deelnemers); het tweede hoeveel groepen je van start kunt laten gaan (bijv. 8). In dit voorbeeld is het maximale aantal deelnemers dus $8 \times 80 = 640$. - Bepaal het aantal startgroepen en hun starttijden op basis van: <ul style="list-style-type: none"> a. de tijd die deelnemers nodig hebben voor aanmelding, toiletbezoek en evt. drankje (bijv. 20 minuten) + b. de tijd die nodig is om na elke start de aanmeldbalie, apparatuur, toiletten, bar etc. te reinigen/desinfecteren (bijv. 10 min) c. = totaal 30 minuten, elk half uur starten. - Je kunt startgroepen indelen per afstand, maar in elke startgroep ook deelnemers van verschillende afstanden opnemen; zo krijg je een nog betere spreiding over de routes.
<p>Veiligheid & hygiëne voor vrijwilligers</p>	
<p><u>Extra</u> mogelijkheden om ervoor te zorgen dat medewerkers en vrijwilligers veilig en hygiënisch kunnen werken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Werk met vaste teams, die regulier ook met elkaar samenwerken; wissel niet; onderling wel 1,5 m afstand houden. Alle vrijwilligers melden zich bij aankomst bij 1 contactpersoon. - Zorg dat vrijwilligers over eigen faciliteiten kunnen beschikken, bijv. parkeerplek, toiletten. - Plaats werkplekken waar mogelijk buiten looproutes voor deelnemers. - Richt werkplekken zo in dat vrijwilligers op 1,5 meter van elkaar kunnen zitten/staan en niet

	<p>langs elkaar heen hoeven te lopen/buigen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verstrek <u>eigen</u> werkmaterialen, eventuele handleidingen, mondkapjes en handschoenen in een persoonlijke en bij voorkeur afgesloten tas, doos of kist. Wat terugkomt, moet goed worden gereinigd. Zorg ook voor regelmatige reiniging van werkoppervlakken, zoals bureaus, balies, tafels, toetsenborden/muizen. - Plaats voor vrijwilligers eigen afvalbakken of voorzie ze van eigen vuilniszakken.
Aankomst / parkeren	
<p><u>Extra</u> mogelijkheden om bij aankomst/parkeren drukte te vermijden en 1,5 meter afstand te handhaven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Probeer aanrijroutes, parkeergelegenheid en looproutes naar de startlocatie voor voetgangers, fietsers/scooters en auto's van elkaar te scheiden. - Maak gebruik van meerdere parkeerterreinen, wijs deelnemers van 1 startgroep verschillende terreinen toe en informeer ze van tevoren over het toegewezen terrein, inclusief routebeschrijving daar naartoe. - Maak gebruik van meerdere kleine fietsenstallingen i.p.v. 1 grote; zorg voor een ordelijke opstelling langs een eenrichtingsroute. - Geef (de route naar) parkeerterrein(en) duidelijk en ruim van tevoren aan m.b.v. opvallende borden en pijlen. - Schakel voor alle parkeergelegenheden goed geïnstrueerde parkeerregelaars in, die voor gefaseerde en gespreide toegang zorgen. Auto's die gelijktijdig arriveren, krijgen verschillende parkeerrijen toegewezen. - Voorkom dat arriverende en terugkerende deelnemers elkaar tussen parkeerterrein en start-/finishlocatie kruisen. Gebruik indien mogelijk afzonderlijke in- en uitpaden.
Organisatievervoer	
<p>Stel duidelijke regels vast voor het gebruik van eigen auto's en busjes (van organisatie en/of vrijwilligers).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bij voorkeur 1 vaste chauffeur per auto/busje. - Bij meerdere chauffeurs: gebruik handschoenen en/of reinig bij wisseling van de wacht alle aanraakpunten (handgrepen binnen en buiten, stuur, hendels, versnellingspook, dashboard).

	<ul style="list-style-type: none"> - Bij passagiers: chauffeur en passagier dragen een mondkapje (bij personenvervoer is dit nog verplicht). - Na elk passagiersvervoer: reinig dashboard, handgrepen en hendels aan passagierszijde. - Laden en lossen gebeurt door 1 persoon; deze draagt daarbij handschoenen; bij het laden worden tassen, dozen, kisten voor hem/haar neergezet; bij het lossen gebeurt dit andersom.
<p>Voorzie eigen chauffeurs van voldoende beschermings- en reinigingsmiddelen.</p>	<p>Mondkapjes, handschoenen, desinfectiemiddel, papieren schoonmaakdoekjes, afvalzakken.</p>
<p>Gezondheidscheck en bron- en contactonderzoek</p>	
<p>Voer een gezondheidscheck altijd uit voordat je een deelnemer tot je tocht toelaat, dus op het voorterrein of bij de ingang van je startlocatie.</p> <p>Gebruik voor je gezondheidscheck deze vragen van het RIVM.</p> <p>Neem in de regels voor je tocht op dat je - indien noodzakelijk - meewerkt aan bron- en contactonderzoek van de GGD en <u>uitsluitend op verzoek van de regionale GGD de contactgegevens van deelnemers beschikbaar zult stellen.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Laat deelnemers vooraf weten dat de gezondheidscheck plaatsvindt en waarom; geef aan dat je hen alleen kunt toelaten als zij hieraan meewerken en als zij alle vragen met NEE kunnen beantwoorden. <p>Verstrek contactgegevens van deelnemers nooit aan de exploitant van een start-, rust- of finishlocatie als blijkt dat daar tijdens je tocht een besmetting heeft plaatsgevonden. Hij of zij kan de GGD naar jou doorverwijzen.</p>